

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Вплив змін валютних курсів». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text. (Дата звернення: 20.10.2020).
2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». Наказ Міністерства фінансів України № 193 від 10.08.2000. Редакція від 19.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>. (Дата звернення: 20.10.2020).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України №996-XIV від 16.07.1999. Редакція від 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. (Дата звернення: 20.10.2020).
4. Statement of Financial Accounting Standards № 52 Foreign Currency Translation. *Financial Accounting Standards Board*. URL: https://www.fasb.org/jsp/FASB/Document_C/DocumentPage?cid=1218220126851&acceptedDisclaimer=true. (Дата звернення: 20.10.2020).
5. Accounting and Reporting Recommendations. *Swiss GAAP FER Foundation for accounting and reporting recommendations*. URL: https://www.verlagskv.ch/sites/default/files/products/fachempfehlungen-swiss-gaap-fer-2014-2015_englisch_30268_leseprobe.pdf. (Дата звернення: 20.10.2020).
6. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. *Internetowy System Aktów Prawnych*. URL: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19941210591>. (Дата звернення: 20.10.2020).

ОБЛІК ФІНАНСУВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД КАРАНТИННОГО РЕЖИМУ

*Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Томша А. О., студентка,
Університет державної фіскальної служби України*

Сільське господарство є важливим сектором економіки України, що створює суттєву частину ВВП. Попит на сільськогосподарську продукцію має великий розмір як на вітчизняному ринку так і на міжнародному про що свідчить товарна структура експорту України. Український аграрний сектор має значний потенціал для подальшого зростання. Проте для зростання і ведення діяльності сільськогосподарські підприємства потребують коштів з різних джерел фінансування. Актуальності даний аспект набуває в момент, коли вся економіка призупинила свою активність внаслідок непередбачуваної ситуації і кількість джерел фінансування різко скоротилася.

Хоча згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 211 більшість суб'єктів господарювання призупинили свою діяльність, для агропромислового комплексу це період початку виробничого процесу, який пов'язаний з найбільшим рівнем витрат. А тому критичним є пошук ресурсів для початку ведення діяльності.

Першим варіантом є самофінансування за рахунок отриманих в минулому періоді прибутків і невитрачених коштів. Але такий варіант підійде лише великим агрохолдингам. Інші види сільськогосподарських виробників просто не

мають таких великих доходів, щоб забезпечити власну діяльність без залучення позикових коштів.

Наступним варіантом є отримання кредиту. Урядом України була запроваджена програма «Доступні кредити 5-7-9%», яка надавалася суб'єктам малого та мікропідприємництва. Кредити під 5 та 7% річних надавалися бізнесу з річним доходом до 50 млн. грн., 9% річних – річний дохід від 50 до 100 млн грн. Метою кредиту було фінансування інвестиційних проектів або поповнення обігових коштів[1]. Важливим є те, що кредит видається під заставу (наявний необоротний актив або придбаний за кредитні кошти), а кошти відразу йдуть на рахунок постачальника без участі позичальника.

Проте дана програма, як виявилось на практиці, не розрахована на малі аграрні підприємства, зокрема фермерські господарства. Основною причиною цього є малий розмір річного доходу. Дана програма лише знижує ставки відсотків за кредитом, а фактичним кредитором виступає банк. Банки не хочуть видавати кредит фермеру на такі великі суми з низьким рівнем доходу та без якісної застави.

Іншим кредитним варіантом є отримання кредиту не за державною програмою. Кредити, які надають банки агропромисловим виробникам перед процесом засівання є типовим явищем, яке вже сформувало багато клієнтських зв'язків банків. Проте внаслідок карантинного режиму кількість наданих кредитів зменшилася як і їх розміри. Сама процедура вибору клієнтів стала більш жорсткою, а процес розгляду документів довшим. Так, за даними статистики НБУ, за березень 2020 року було надано 931 млн. грн. мікропідприємствам з річним доходом до 50 тис. євро. В березні минулого року даний показник становив 1051 млн. грн. [2].

Варіантом, який забезпечить підприємство технікою без різкого витрачання коштів є лізинг. Згідно Закону України «Про фінансовий лізинг»: «Фінансовий лізинг (далі – лізинг) – це вид цивільно-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу. За договором фінансового лізингу (далі – договір лізингу) лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі)» [3].

Лізингові компанії отримали збільшення клієнтів від початку лютого, приблизно на 20-25%, у порівнянні з тим же періодом минулого року. Пов'язано це з тим, що фермери мали побоювання щодо суттєвого обмеження міжнародної торгівлі, чи взагалі закриття кордонів для ввезення нової техніки. Відповідно, аграрії почали активно скуповувати все, що було на складах у дилерів. Також валютні коливання позначилися на стабільності роботи банків: всі почали обережніше ставитися до видач нових кредитів. В цьому контексті слід зауважити, що клієнти стали частіше користуватись продуктом зворотного лізингу – це видача грошей під заставу техніки. Це свідчить про дефіцит оборотних коштів у аграріїв [4].

Середня вартість контракту лізингу – 1,5 млн49грн, строк погашення від 1 до 5 років з тенденцією на максимізацію строку. Також аграрні підприємства можуть залучати відразу декілька джерел фінансування. Наприклад, брати кредит, щоб погасити лізингові платежі.

Зарубіжний досвід фінансування сільського господарства в період карантину передбачає різні ідеї. У Нідерландах функціонує спеціалізований сільськогосподарський банк – Рабобанк, який забезпечує близько 90% кредитного фінансування фермерів. Умови кредитування визначаються у ході переговорів між банком та позичальником на основі аналізу результатів діяльності фермера, а також передбачається можливість зміни відсоткової ставки у процесі дії кредитного договору. Також банк оголосив про надання різного роду підтримки для стабілізації галузі після карантину [5].

В Австрії поширеним видом пільгового кредитування є інвестиційні сільськогосподарські кредити, де відсоткова ставка розраховується на основі ставки банку-кредитора та коригується Австрійським національним банком декілька разів у рік. Міністерство сільського господарства та лісового господарства Австрії субсидує сільськогосподарських товаровиробників у межах сум, що відповідає 50% ставці банківського кредиту, що надається фермерам, які здійснюють виробництво у гірських районах, на будівництво теплиць і на 14% – при використанні альтернативних джерел енергії [6].

Уканадіосновоюдержавноїсистемикредитуванняусільськомугосподарствіє Фермерськакредитнакооперація. Термін кредиту може становити 10–30 років. Ліміт за обсягом залучення залежить від економічного стану позичальника та типу позичальника. Так, кредити фермерів, що вже функціонують, не повинні перевищувати 80% від оціночної вартості власності, або ціни придбання активу; для молодих фермерів сума кредиту не повинна перевищувати 90% від оціночної вартості створення ферми, або відповідно ціни купівлі активів[7].

Отже, аграрні підприємства за основу джерел фінансування мають лише залучені кошти, хоча не всі вони для них доступні. Так державна програма 5-7-9%, яка спрямована на підтримку малого та мікробізнесу не сильно підтримала малого аграрного виробника, що породжує необхідність створення альтернативної версії для аграрної сфери. Звичайне кредитування було дещо урізане у зв'язку з карантинном, але кошти підприємства отримали. Лізинг в період карантину за основу клієнтів мав аграрних виробників, яким була необхідна техніка для виконання робіт. Якщо дана тенденція не зміниться, то в наступний посівний сезон під час карантину аграрії будуть забезпечені ресурсами.

Список використаних джерел:

1. Доступні кредити 5-7-9%. URL: <https://5-7-9.gov.ua/#prog>. (дата звернення: 21.10.2020).
2. Кредити МСП. *Національний банк України*. 2020. URL:<https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#1ms>. (дата звернення: 21.10.2020).

3. Про фінансовий лізинг. Закон України № 723/97-ВР від 16.12.1997. Редакція від 16.01.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 21.10.2020).

4. Васьков С. Лізингу карантин — це майже єдина можливість отримати обігові кошти. *Agravery – аграрне інформаційне агентство*. 2020. URL: <https://agravery.com/uk/posts/author/show?slug=sergij-vaskov-lizing-u-karantin-ce-majze-edina-mozlivist-otrimati-obigovi-kosti>. (дата звернення: 21.10.2020).

5. Our Commitment to Customers During COVID-19. *Rabobank*. 2020. URL: <https://www.rabobank.com.au/covid-19/>. (дата звернення: 21.10.2020).

6. The Austrian Agricultural Policy. *Agriculture Act*. URL: <https://www.un.org/esa/agenda21/natlinfo/countr/austria/agriculture.pdf>. (дата звернення: 21.10.2020).

7. Canadian Agricultural Loans Act. *Lenders' guidelines*. URL: https://www.agr.gc.ca/resources/prod/doc/prog/cala-lcpa/pdf/cala-lcpa_info_e.pdf. (дата звернення: 21.10.2020).

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Томша А. О., студентка, Університет державної фіскальної служби України

На початку ХХІ століття умови виробництва у світі почали різко змінюватися, розпочалася чергова, уже четверта промислова революція. Процеси виробництва стали глобалізованими, широко використовуються інтернет і хмарні технології. Автоматизовані та роботизовані системи і технології перетворилися із допоміжного засобу праці у альтернативну технологію виробництва.

Велику частину процесів здійснюють автоматизовані технологічні лінії, а працівники виконують обслуговування обладнання. Така зміна потребує переосмислення і належної оцінки як з боку економічної теорії, так із боку бухгалтерського обліку. Настає час діджиталізації обліку. Дослідження методичних аспектів автоматизації обліку та застосування інформаційних систем в бухгалтерському обліку проводили Ф. Ф. Бутинець, С. О. Власюк, В. М. Жук, С. В. Івахненко, Л. О. Терещенко та інші.

Діджиталізація, яка позиціонується як якісно новий тип інформаційних та телекомунікаційних технологій, що охоплюють і змінюють всі сфери сучасного виробничого та суспільного життя, хоча і знаходиться в процесі формування, вже сьогодні володіє потужним потенціалом, що надає при його реалізації шанс на досягнення і компаніями, і країнами лідируючих позицій за ключовими напрямками соціально-економічного розвитку [1, с.5].

В сучасному світі досить часто плутаються поняття «цифрової трансформації» з «автоматизацією» або навіть з «оцифруванням даних». Однак це тільки частина процесу діджиталізації – тобто цифровий трансформації. З нарощуванням технологічних потужностей і обсягів інформації стало зрозуміло, що самі по собі зібрані дані і системи автоматизації ще не дають